

ОЩЕ ВЕДНЪЖ ЗА КОНФЛИКТА НА ИНТЕРПРЕТАЦИИТЕ В МЕДИЦИНАТА И ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

На 25.11.2022 в залата на клиниката по неврология в МА-София, бе представена моята книга „Конфликт на интерпретациите в медицината и здравеопазването“. И ето, на следващия ден попадам на материал, разкриващ нов, познат за мен, източник на конфликт на интерпретации: недоверието на лекарите спрямо оплакванията на техните пациенти, че изпитват силна болка. Мислех да представя материала по друг начин, но накрая реших, че той е достатъчно добър и достатъчно смислен и значим, за да го превода и да го представя в естествен вид.

***

„Как бихте оценили болката си?“ През последните няколко месеца ми се наложи да отговоря на този въпрос повече пъти, отколкото мога да преброя, тъй като се справях с остра болка в хълбока, предизвикана от неизвестна причина. Многократно бях в Спешна помощ, два пъти бях хоспитализирана, направих безброй изследвания (включително две седмици в клиниката „Мейо“) в опит да намеря „димящия револвер“. До момента все още не сме открили причината.

Докато вървах по този диагностичен път, отново и отново ме питаха как оценявам болката си. Това винаги е трудна задача. На първо място, изглеждам напълно нормална и спокойна, дори когато изпитвам мъчителна болка, така че скалата за болка „усмихнато лице“ не помага много. Ако избира 10 като „най-лошата болка, която може да си представите“, тогава поне имам нещо солидно. Тогава за мен ниво 10 е раждането.

Напоследък съм на ниво 8-10+, когато болката не се овладява, а аз не съм човек, който драматизира болката. Всъщност съм много тиха. Често ми се е случвало да чувствам, че ще има повече смисъл за лекарите, ако плача, крещя и се търкалям – но просто не реагирам така на болката.

Освен това как да обясня нивото си „10“ на лекар мъж? Той никога не е преживявал раждане – следователно не може да разбере каква болка

използвам за сравнение. Това е уникална болка. През цялото време, докато раждах, бях тиха. Медитирах по време на четириминутните контракции, когато епидуралната ми упойка не задейства. Тогава разбрах, че съм човек, който е способен да се справи с голяма болка... и не е задължително да реагирам по познатия начин.

Ето, миналата седмица отидох в спешното отделение с болка, която далеч надхвърляше тази, която изпитах по време на раждането – болка от надбъбречна криза. Докато стигна до спешното отделение, вече си бях инжектирала необходимото количество стероиди по протокола за надбъбречна криза и просто трябваше да ме прегледат, за да се уверят, че електролитите ми са в баланс и че не се случва нещо друго, тъй като току-що бях приключила тридневна инфузия на преднизон в клиниката „Мейо“. Възможно беше да има вътрешен кръвоизлив, така че отидох в спешното отделение. Лекарят от Спешна помощ попита: „Как бихте оценили болката си?“ Отговорих тихо: „10“. В интерес на истината не мисля, че ми повярва.

Така стигаме до съвременния контекст на #metoo. Изглежда, че в медицината има дупка, която заслужава внимание: Вярвам, че много жени тълкуват скалите за болка по различен начин от мъжете. Също така вярвам, че много жени търпят много повече болка, преди да потърсят помощ. Нека си го кажем направо, телата ни започват да изпитват болката от менструацията още от тийнейджърска възраст... раждаме деца... а много от нас са преживели болката от сексуално насилие и сексуално посегателство, което понякога може да ни накара да се научим да се разграничаваме от болката.

По този въпрос ми трябваша години терапия, за да осъзная, че способността ми да се разграничавам всъщност е полезно умение за справяне с болката. Мога да се разхождам наоколо, изглеждайки нормално, докато изпитвам силна болка. Всъщност веднъж изнесох цяла лекция на национално ниво на конференция, докато имах пристъп от жлъчния мехур. Как бих оценила болката си тогава? Нямах значение – трябваше да изнеса лекцията.

Ето какъв е въпросът ми: Изследвала ли е медицинската общност уникалните начини, по които много жени могат да интерпретират болката? Не знам. Това, което знам, е, че се обръща голямо внимание на

идеята, че сексуалното насилие и посегателство могат да повишат чувствителността на човека към болката (често чувам това от лекарите – че трябва да съм особено чувствителна заради историята ми на насилие). Това обаче ме накара да се замисля, а какво да кажем за обратното? Какво ще кажете за жените, които са способни да понасят изключително повече болка в резултат на устойчивостта, формирана от травматичния опит? В моя случай – като човек, преживял изнасилване – способността ми да се дисоциирам може да бъде положителна, когато се уча да се справям с болката в тялото си. Беше полезно да видя начините, по които негативните модели могат да бъдат трансформирани в положителни качества.

Затова днес, когато казвам, че ме боли – имам предвид точно това!

Може би медицинската общност може да се научи да взема предвид уникалните преживявания на жените, когато разглежда въпроса за болката. Вместо да се свеждат до минимум притесненията ни, като се предполага, че сме прекалено чувствителни, бих предложила лекарите да вземат предвид възможността, че жените са способни да се справят с мъчителна болка в хода на ежедневието – дотолкова, че тя често остава незабелязана и negliжирана. Освен това твърдя, че лекарите трябва да вземат под внимание факта, че докато стигнем до лекарския кабинет или до спешното отделение за помощ минава време и това е защото болката е надхвърлила способността ни да се справим с нея сами.

Вместо да омаловажават преживяванията на жените, като ни наричат „чувствителни“ или „драматизиращи“, може би медицинската общност може да забележи колко много от нас са преживели болезнени преживявания като раждане на деца или преживяване на болката от нападение – и вместо това да реагира с отношение от рода на: „Уау, ако казвате, че ви боли... вярвам ви“.

***

Поне аз, като човек, живеещ 52 години с хронична болка, и като скромен изследовател на болката, не поставям под съмнение нито една дума на авторката на този текст. Много отдавна съм разбрал, че жените могат да изтърпят много повече болка и много по-силна болка от мъжете. Те винаги са по-силни от мъжете. И тук не става въпрос за онази груба сила, благодарение един мъж обикновено може да носи големи тежести или да

пребие една жена, когато е твърде слаб и беден, като менталност и възпитание. Става дума за издръжливост и отношение.

Надявам се, че ако някой лекар случайно се заблуди и прочете този кратък материал и на всичкото отгоре вземе, че го разбере, осъзнае, какво ни казва авторката, ще промени поне малко отношението си към жената, когато твърди, че я боли.

Източник: Phoenix, B. (2017) Rethinking Pain Scales for Women in the Context of #MeToo. https://themighty.com/topic/chronic-pain/women-experiencing-chronic-pain-past-trauma-childbirth-metoo/?utm_source=cordial&utm_medium=email&utm_campaign=segment_hot_daily_article_recommendation

**бележки превод от английски език
проф. дсн Божидар Ивков**